

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 21. juuni 2022
(OR. en)

10437/22
ADD 1

AG 70
INST 245

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	21. juuni 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	Annex to COM(2022) 404 final
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE JA REGIOONIDE KOMITEELE EUROOPA TULEVIKU KONVERENTS Visioonist reaalsuseks

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument Annex to COM(2022) 404 final.

Lisatud: Annex to COM(2022) 404 final

Brüssel, 17.6.2022
COM(2022) 404 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE,
NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE JA
REGIOONIDE KOMITEELE**

**EUROOPA TULEVIKU KONVERENTS.
Visioonist reaalsuseks**

LISA

Käesolevas lisas on esitatud mittetäielik loetelu õigusaktidest ja muudest algatustest, mille kaudu komisjon viib ellu või kavatseb viia ellu Euroopa tuleviku konverentsil tehtud ettepanekuid ja ette pandud meetmeid, mis kuuluvad komisjoni pädevusvaldkonda. Komisjon töötab konverentsi ettepanekutest lähtudes välja oma meetmed ja seadusandlikud ettepanekud, järgides sealjuures täielikult oma parema õigusloome standardeid ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet ja võttes nõuetekohaselt arvesse praeguse mitmeaastase eelarve rahalisi piiranguid. Samuti püüab komisjon täiendada kavandatud algatusi jõuliste teavitusmeetmete ja kampaaniatega, mille abil kaasata kodanikke ELi poliitilisse tegevusse ja anda neile teada, kuidas mõjutavad ja aitavad ELi meetmed neid igapäevaelus.

Kõigi üheksa konverentsi teema puhul on lisas nimetatud konverentsi ettepanekud ja toodud välja:

- meetmed ja tegevused, mille von der Leyeni komisjon on juba ette pannud või algatanud;
- õigusakti ettepanekud, mis on esitatud Euroopa Parlamendile ja/või nõukogule vastuvõtmiseks;
- kavandatavad meetmed, tegevused ja õigusaktid;
- konverentsist inspireeritud uued sammud.

Igas osas on komisjoni algatused esitatud konverentsi ettepanekute ja meetmete järjekorras. Kui ELi algatus või õigusakt hõlmab mitut konverentsi teemat, on seda nimetatud ainult üks kord kõige sobivama konverentsi ettepaneku juures. Näiteks puudutab algatus „REPowerEU“ ideid, mis on esile kerkinud *tugevama majanduse, sotsiaalse õigluse ja töökohtade ning kliimamuutuste ja keskkonna* valdkonnas, kuid keskendub peamiselt energiasõltumatusele, mistõttu käsitletakse seda valdkonna *EL maailmas* all.

Lisas loetletakse õigusaktide kõrval ka kommunikatsioonivahendeid ja -programme.

Ehkki paljud konverentsi ettepanekud käsitlevad küsimusi, mille puhul oli komisjonil niigi kavas meetmeid võtta või seadusandlikke ettepanekuid teha, võetakse konverentsi ettepanekuid kavandatud meetmete ja ettepanekute ettevalmistamise juures arvesse. Konverentsi tulemused mitte ainult ei suuna komisjoni pöörama oma tähelepanu uutele valdkondadele, vaid rikastavad komisjoni arusaamu kavandamisetaapis olevate meetmete ning seadusandlike ja muude ettepanekute asjus.

ELi poliitikat aitavad ellu viia terve rida fonde ja muid toetusmehhanisme. Paljud neist on valdkonnaülesed ja hõlmavad tegevusi konverentsi eri teemadega seotud valdkondades. Nende seas võib nimetada järgmisi:

- taaste- ja vastupidavusraha;
- Euroopa Regionaalarengu Fond;
- Euroopa Sotsiaalfond+;
- Ühtekuuluvusfond (sellest toetatakse investeeringuid keskkonna ja transpordi, sealhulgas taristu valdkonnas);
- õiglase ülemineku mehhanism ja sellega kaasnev õiglase ülemineku fond (sellest toetatakse piirkondi, mida üleminek kliimaneutraalsusele kõige rohkem mõjutab);
- Euroopa Liidu Solidaarsusfond;
- riigiabi ajutine raamistik;
- innovatsioonifond ja moderniseerimisfond;

- ▶ Euroopa ühendamise rahastu (sellega edendatakse majanduskasvu, tööhõivet ja konkurentsivõimet, tehes sihipäraseid taristuinvesteeringuid transpordi-, energia- ja digiteenustesse);
- ▶ Digitaalse Euroopa programm;
- ▶ Erasmus+;
- ▶ Euroopa solidaarsuskorpus;
- ▶ programm „Loov Euroopa“ koos programmidega I-Portunus, „Kultuur Euroopa heaks“ ja „Muusika Euroopa heaks“, millest toetatakse kunstnike, loovisikute ja kultuuritöötajate liikuvust;
- ▶ Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond;
- ▶ Euroopa Merendus- Kalandus- ja Vesiviljelusfond;
- ▶ Programm „Euroopa horisont“ (teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm);
- ▶ Programm „EL tervise heaks“;
- ▶ Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond;
- ▶ õigusprogramm;
- ▶ kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm;
- ▶ Sisejulgeolekufond;
- ▶ naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“;
- ▶ tehnilise toe instrument (sellest antakse liikmesriikidele reformide kavandamiseks ja rakendamiseks toetust ja pakutakse eksperditeadmisi, sealhulgas kliimameetmete, digiülemineku ja tervishoiu valdkonnas).

1. KLIIMAMUUTUSED JA KESKKOND

Konverentsil esitati kuus ettepanekut, mis aitavad ELil haarata kliimamuutuste ja keskkonna vallas juhtohjad¹.

1. Põllumajandus, toiduainete tootmine, bioloogiline mitmekesisus ja ökosüsteemid, saaste – toidu ohutu, kestlik, õiglane, kliimateadlik ja taskukohane tootmine, järgides kestlikkuse põhimõtteid, kaitstes keskkonda, bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteeme ning tagades ühtlasi toiduga kindlustatuse.
2. Põllumajandus, toiduainete tootmine, bioloogiline mitmekesisus ja ökosüsteemid, saaste – bioloogilise mitmekesisuse, maastiku ja ookeanide kaitsmine ja taastamine ning reostuse kõrvaldamine.
3. Kliimamuutused, energeetika, transport – Euroopa energiapuudulikkuse suurendamine ja ELi energiasõltumatuse saavutamine, tagades samal ajal õiglase ülemineku ning eurooplastele piisava, taskukohase ja säästva energia. Võitlus kliimamuutuste vastu, võttes arvesse ELi üleilmset liidrirolli säästva energia valdkonnas, ning üleilmsete kliimaeesmärkide järgimine.
4. Kliimamuutused, energeetika, transport – kvaliteetse, nüüdisaegse, roheline ja ohutu taristu väljaarendamine, tagades muu hulgas taskukohase ühistranspordi abil ühenduste olemasolu maa- ja saarepiirkondades.
5. Säästev tarbimine, pakendamine ja tootmine – materjalide kasutamise ja käitlemise tõhustamine ELis, et muuta ELi majandus ringluspõhisemaks, autonoomsemaks ja vähem sõltuvaks. Ringmajanduse ülesehitamine, edendades kestlikke ELi tooteid ja tootmist. Tagada, et kõik ELi turule lastavad tooted vastaksid ELi ühistele keskkonnastandarditele.
6. Teave, teadlikkus, dialoog ja elustiil – teadmiste, teadlikkuse, hariduse ning keskkonda, kliimamuutusi, energiakasutust ja kestlikkust käsitleva dialoogi edendamine.

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- ▶ Euroopa roheline kokkulepe;
- ▶ strateegia „Talust taldrikule“, millega muuta toidusüsteemid õiglaseks, tervislikuks ja keskkonnasõbralikuks;
- ▶ reformitud ühine põllumajanduspoliitika;
- ▶ nullsaaste saavutamise tegevuskava;
- ▶ ringmajanduse tegevuskava;
- ▶ ELi elurikkuse strateegia aastani 2030;
- ▶ ELi metsastrateegia aastani 2030;
- ▶ lubadus istutada 2030. aastaks 3 miljardit puud, samuti MapMyTree'i rakendus;
- ▶ teatis kestliku sinise majanduse kohta;
- ▶ programmi „Euroopa horisont“ ookeanide missioon;
- ▶ mahepõllumajanduse tegevuskava;

¹ Need kuus ettepanekut sisaldavad kokku 57 meetet.

- ▶ Euroopa kliimamäärus;
- ▶ ELi kestlikkust toetav kemikaalistrateegia;
- ▶ säästva ja aruka liikuvuse strateegia;
- ▶ päikeseenergia strateegia;
- ▶ avamere taastuenergia strateegia;
- ▶ määrus energiasektori taksonoomia kohta;
- ▶ transpordisektori hädaolukorra lahendamise plaan;
- ▶ Euroopa partnerlused, näiteks partnerlus bioloogilise mitmekesisuse päästmise, puhtale energiale ülemineku, puhta lennunduse, Euroopa raudteetranspordi, ühendatud, koostööl põhineva ja automatiseeritud liikuvuse, puhta vesiniku, akude, heitevabale maanteetranspordile ülemineku ja kliimaneutraalse energiamahuka tööstuse (Processes4Planet) vallas;
- ▶ institutsioone ja kodanikke kaasavad ELi missioonid, millega muuta 100 linna kliimaneutraalseks ja arukaks ning taastada 2030. aastaks maailmameri ja siseveekogud, kohaneda kliimamuutustega, muutes 150 piirkonda ja kogukonda kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliseks, ning luua mulla seisundi parandamiseks Euroopas 100 eluslaborit ja majakaprojekti;
- ▶ olulise kahju ärahoidmise põhimõtte ja kliimaga seotud kulutuste suhtes püstitatud ambitsioonikate eesmärkide süvalaiendamine mitmeaastase finantsraamistiku ja taasterahastu „NextGenerationEU“ raames;
- ▶ programmi LIFE puhtale energiale ülemineku ja kliimameetmete allprogrammid;
- ▶ otsus Euroopa raudteeaasta kohta;
- ▶ pikamaa ja piiriüleste raudteevedude tegevuskava;
- ▶ renoveerimislaine algatus;
- ▶ tööstusheidete direktiivi ning Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri läbivaatamine;
- ▶ säästva linnalise liikumiskeskonna kavade läbivaatamine 2021. aasta linnalise liikumiskeskonna raamistiku alusel;
- ▶ komisjoni soovitus energiaostuvõimetuse kohta;
- ▶ Euroopa teadusruum: saastevaba vesiniku katsealgatus;
- ▶ teatis kestlike süsinikuringete kohta, milles nähakse muude meetmete kõrval ette ELi biomajanduse maakasutuse integreeritud hindamine, millega täiendada ELi biomajanduse strateegiat;
- ▶ saastevaba vesiniku liit, millega edendada investeringuid ja soodustada saastevaba vesiniku tootmist ja kasutamist;
- ▶ üleminekumeetmed, mille abil aidata eri sektoritel muutuda vastupidavamaks, keskkonnahoidlikumaks ja digitaalsemaks;
- ▶ teatis „Meie jäätmed, meie vastutus“;
- ▶ Euroopa kliimapakt;
- ▶ uus Euroopa Bauhaus:
- ▶ ELi kestliku ja ringluspõhise tekstiili strateegia;
- ▶ kliimamuutustega kohanemist käsitlev ELi strateegia;
- ▶ õiglase ülemineku platvorm;
- ▶ toiduvaldkonnas tegutsevate ettevõtete käitumisjuhend, millega aidata luua sotsiaalselt vastutustundlik toidu väärtusahel, mis vähendab ELi keskkonna- ja kliimajalajälge;
- ▶ soovitus õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku tagamise kohta;
- ▶ kliima-, keskkonnakaitse- ja energiaalase riigiabi suunised ning suunised heitkogustega kauplemise süsteemi kohta;

komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja/või nõukogu üles võtma esimesel võimalusel vastu järgmised ettepanekud:

- ▶ pakett „Eesmärk 55“, mille alusel muuta ELi kliima-, energia-, maakasutus-, transpordi- ja maksupoliitikat nii, et vähendada kasvuhooonegaaside netoheidet 2030. aastaks vähemalt 55 %, sealhulgas:
 - piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism;
 - energia maksustamise direktiivi läbivaadatud versioon, millega uuendatakse kütuste ja energiatoodete minimaalseid maksumäärasid;
 - energiatõhususe direktiiv, milles seatakse kõrgem energiasäästu eesmärk 13 % (senise 9 % asemel);
 - maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse määrus;
 - läbivaadatud versioon määrusest, millega kehtestatakse sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite jaoks CO₂ heite normid;
 - ettepanek vaadata läbi jäätmesaadetiste määrus;
 - uuesti sõnastatud taastuvenergia direktiiv, milles seatakse kõrgem energiasäästu eesmärk 45 % (senise 40 % asemel);
 - hoonete energiatõhususe direktiivi läbivaadatud versioon;
 - kliimameetmete sotsiaalfond;
 - alternatiivkütuste taristu määruse läbivaadatud versioon;
 - algatus „FuelEU Maritime“;
 - algatus „ReFuelEU Aviation“;
 - dekarboniseeritud gaasi ja vesiniku pakett;
 - heitkogustega kauplemise süsteem, sealhulgas laiendatuna hoonetele ja maanteetranspordile;
 - fluoritud kasvuhooonegaaside määruse läbivaadatud versioon;
 - määrus osoonikihti kahandavate ainete kohta;
- ▶ kestlike toodete algatus;
- ▶ põhimõtte „saastaja maksab“ toimivuskontroll;
- ▶ TEN-T määruse läbivaadatud versioon, millega parandatakse ELi raudteevõrgu kvaliteeti, et tagada 2030. aastaks ranged standardid kogu TEN-T põhivõrgus ja 2040. aastaks uued standardid kogu laiendatud võrgus;
- ▶ tööstusheidete direktiiv;
- ▶ raadamist ja metsade seisundi halvenemist käsitlev määrus;
- ▶ määrus, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik, muu hulgas digitaalsed tootepassid;
- ▶ tarbijate võimestamine üleminekul rohelisele majandusele;
- ▶ ehitustoodete määruse läbivaadatud versioon, millega tagada õigusraamistiku sobivus selleks, et tehiskeskond vastaks kestlikkuse ja kliimaga seotud vajadustele;
- ▶ uue jäätmesaadetisi käsitleva määruse ettepanek;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- ▶ toidujäätmete vähendamise eesmärkide kehtestamine;
- ▶ keskkonnajalajäljel põhinevad rohevähendused toodete märgistusel;
- ▶ kestlike toidusüsteemide (sealhulgas toidu kestlikku märgistamist) reguleerivad normid;
- ▶ suunised konkurentsireeglite erandite kohta seoses kestlikkuse kokkulepetega põllumajanduses;
- ▶ kalavarude ja mereökosüsteemide kaitse tegevuskava;
- ▶ ühisteatis ELi rahvusvahelise ookeanide majandamise kava kohta;

- ▶ pestitsiidide säästva kasutamise direktiivi uuendamine;
- ▶ teatavate imporditud toiduainete pestitsiidijääkide piirnormide läbivaatamine, võttes arvesse ülemaailmse tähtsusega keskkonnaaspekte;
- ▶ mikroorganismide andmenõuete, heakskiitmise kriteeriumide ja hindamispõhimõtete läbivaatamine, et hõlbustada nende pääsu madala riskiastmega taimekaitsevahendite turule;
- ▶ õigusaktid ELi looduse taastamise siduvate eesmärkide kohta;
- ▶ süsinikdioksiidi sidumise sertifikaat;
- ▶ bioressursipõhist, biolagunevat ja kompostitavat plasti käsitlev poliitikaraamistik;
- ▶ loomade heaolu käsitlev seadusandlik ettepanek, millega järk-järgult vähendada puuride kasutamist ja lõpuks keelata need täielikult laiendatud hulga liikide puhul, võttes eeskujuks Euroopa kodanikualgatuse „Lõpp puuriajastule!“ edusammud;
- ▶ merestrategia raamdirektiivi läbivaatamine, et kaitsta mere ökosüsteemi ja bioloogilist mitmekesisust;
- ▶ Euroopa Meresõiduohutuse Ameti volituste läbivaatamine;
- ▶ laevade põhjustatud merereostust käsitleva direktiivi läbivaatamine;
- ▶ asulareovee puhastamise direktiivi läbivaatamine;
- ▶ pinna- ja põhjavee saasteainete loetelu muutmine;
- ▶ vee taaskasutuse määru rakendamise suunised;
- ▶ välisõhu kvaliteeti käsitlevate õigusaktide läbivaatamine, et aidata kohaldada põhimõtet „saastaja maksab“;
- ▶ ELi tolmeldajaid käsitleva algatuse läbivaatamine, et putukaid paremini kaitsta;
- ▶ meetmed mikroplasti tahtmatu keskkonda sattumise vähendamiseks;
- ▶ teatis energiatehnoloogia strateegilise kava uuendamise kohta;
- ▶ digitaalsed mitmeliigilise liikuvuse teenused, mille abil paremini integreerida ühistranspordi- ja raudteeteenuseid ning hõlbustada digitaalset reisiplaneerimist;
- ▶ transpordi valdkonna algatus „CountEmissionsEU“;
- ▶ lennuteenuste määru ja teenindusaegade määru läbivaatamine;
- ▶ heitevaba lennunduse liit, millega kiirendada üleminekut CO₂-neutraalsele lennundusele;
- ▶ kaubaveopaketi muutmine keskkonnahoidlikumaks, sealhulgas ettepanek raskeveokite kohta;
- ▶ õigusaktid metsaseire, aruandluse ja andmete kogumise raamistiku kohta;
- ▶ jäätmete raamdirektiivi läbivaatamine, et vältida muu hulgas jäätmete teket, ühtlustada jäätmekogumissüsteeme ja koostada tekstiilisektori jaoks ühtlustatud reeglid laiendatud tootjavastutuse kohta koos tasude kohandamisega vastavalt keskkonnahoiu vajadustele;
- ▶ tollireform tolliliidu raamistiku tugevdamiseks, et viia see ELi kodanike ja ühtse turu paremaks kaitsmiseks uuele tasandile;
- ▶ mulla seisundit käsitlev õigusakt;
- ▶ roheväidete põhistamise algatus;
- ▶ pakendite ja pakendijäätmete direktiivi läbivaatamine, sealhulgas meetmete võtmine tagasimakeskeemide reguleerimiseks;
- ▶ kaupade säästvat tarbimist käsitlev algatus, millega vähendada kavandatud vananemist ja reguleerida parandamisõigust;
- ▶ tootjavastutuse süsteemide laiendamine, stiimulite pakkumine jäätmete ringlussevõtu edendamiseks ning teabe ja heade tavade jagamise soodustamine;
- ▶ ühekordselt kasutatavad plasttooted – rakendusotsus, millega kehtestada ühekordselt kasutatavates plastjoogipudelites sisalduva ringlussevõetud materjali arvutamise, kontrollimise ja aruandluse nõuded;
- ▶ Euro7 heitenormid sõiduautodele, kaubikutele, veoautodele ja bussidele;

- ▶ tulevikusuundade strateegilise analüüsi aruanne rohe- ja digipöörde mestimise kohta uues geopoliitilises kontekstis;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- ▶ õigusnormid teatavate uute genoomikameetoditega saadud taimede kohta;
- ▶ loomade heaolu standardid imporditud kaupade puhul;
- ▶ loomade heaolu märgistamise võimalused;
- ▶ suunised energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte valdkondlikuks kohaldamiseks;
- ▶ riiklike energia- ja kliimakavade uuendatud projektide hindamine ELis;
- ▶ energiatõhususe erasektoripoolse rahastamise suurendamine;
- ▶ jäätmekäitluse keskkonnamõju vähendamine;
- ▶ meetmed valgusreostuse piiramiseks;
- ▶ jalgrattaristu ja autovabade tsoonide (sõidukite linnakeskkonnale ligipääsu reeglid) edasine edendamine;
- ▶ tegevuskava kalandus- ja vesiviljelussektori energiasüsteemi ümberkujundamise edendamiseks;
- ▶ seadusandlik ettepanek heitevabade sõidukite osakaalu suurendamise kohta ettevõtete ja avaliku sektori autopargis teatava suuruse korral;
- ▶
- ▶ hindamine, kas oleks vaja vabastada rahvusvahelised rongipiletid kogu ELis käibemaksust, et vähendada märkimisväärselt rongireisijate kulusid.

2. TERVISHOID

Konverentsil esitati tervise valdkonna kohta neli ettepanekut².

- 7. Tervislik toit ja tervislik eluviis – tagada, et kõigil eurooplastel oleks võimalik saada tervisliku toidu alast haridust ning tervislik ja taskukohane toit oleks neile kättesaadav, sest see on tervisliku eluviisi alustala.*
- 8. Tugevdada tervishoiusüsteemi – tugevdada tervishoiusüsteemi vastupanuvõimet ja kvaliteeti.*
- 9. Laiem arusaam tervisest – võtta vastu tervishoiu terviklik lähenemisviis, milles käsitletak peale haiguste ja ravi ka tervisealaseid teadmisi ja ennetust ning edendatakse ühist arusaama probleemidest, millega haiged ja puuetega inimesed kokku puutuvad, lähtudes terviseühitsuse põhimõttest, mida tuleks rõhutada kui kõiki ELi poliitikavaldkondi hõlmavat horisontaalset aluspõhimõtet.*
- 10. Kõigile võrdne juurdepääs tervishoiule – kehtestada õigus tervishoiule, tagades kõigile eurooplastele võrdse ja üldise juurdepääsu taskukohasele, ennetavale, aktiivsele ja kvaliteetsele tervishoiule.*

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- ▶ kestlikkust toetav kemikaalistrateegia, millega edendada innovatsiooni ohutute ja keskkonnasäästlike kemikaalide valdkonnas ning suurendada inimeste tervise ja keskkonna kaitset ohtlike kemikaalide eest;
- ▶ mahepõllumajanduse tegevuskava ja sellega kaasnev õigusaktide pakett;
- ▶ Euroopa vähktõvevastase võitluse kava koos selle kümne juhtalgatusega;
- ▶ programmi „Euroopa horisont“ vähktõvevastase võitluse missioon: koostöös Euroopa vähktõvevastase võitluse kavaga on eesmärgiks parandada 2030. aastaks rohkem kui 3 miljoni inimese elukvaliteeti;
- ▶ Euroopa ravimistrateegia;
- ▶ iga-aastase majanduspoliitika koordineerimise tsükli Euroopa poolaasta riigipõhised soovitusel tervishoiu vallas;
- ▶ tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutus (HERA);
- ▶ määrus, milles käsitletakse Euroopa Raviameti suuremat rolli kriisiks valmisolekus ja kriisiohjamises ravimite ja meditsiiniseadmete valdkonnas;
- ▶ Euroopa partnerlused, näiteks terviseühitsuse ja antimikroobse resistentsuse, Euroopa terviseuuringute teadusruumi edendamise, tervishoiu- ja hooldussüsteemide ümberkujundamise ning pandeemiaks valmisoleku vallas;
- ▶ ajakohastatud käibemaksueeskirjad, sealhulgas käibemaksust vabastatud rahvatervise valdkonna toodete ja teenuste laiendatud loetelu;

² Need neli ettepanekut sisaldavad kokku 24 meetet.

- ▶ algatus „Koos oleme tervemad“, millega aidata liikmesriikidel välja töötada ja rakendada tõhusaid põhimõtteid ja meetmeid, et vähendada peamiste mittenakkuslike haiguste, sealhulgas vaimse tervise häirete tekitatud koormust;
- ▶ toidusektori vastutustundlike ettevõtlike- ja turundustavade tegevusjuhend;
- ▶ struktureeritud dialoog ravimite tarnekindluse üle, et tugevdada ravimite tarneahelate vastupanuvõimet ja tagada nende tarnekindlus, kahjustamata seejuures ravimite taskukohasust;
- ▶ Euroopa avatud teaduse pilv, mille kaudu pakkuda spetsiaalseid platvorme (nt Euroopa COVID-19 andmeplatvorm) meditsiiniuuringute ning kliiniliste ja genoomiliste andmete jagamiseks;
- ▶ ELi COVID-19 uuringute manifest, millega maksimeerida võitluses COVID-19 pandeemia vastu teadusuuringute tulemuste kättesaadavust;
- ▶ määrus, millega laiendatakse Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse volitusi;
- ▶ määrus selliste meetmete raamistiku kohta, millega tagatakse kriisi korral oluliste meditsiinivahenditega varustatus liidu tasandi rahvatervisealases hädaolukorras;
- ▶ kestlike toiduhangete kohustuslikud miinimumkriteeriumid koolidele ja avalik-õiguslikele asutustele;
- ▶ verd, kudesid ja rakke käsitleva õigusraamistiku läbivaadatud versioon;
- ▶ maksusoodustused ELi ja liikmesriikide tasandil tervisliku toitumise soodustamiseks;

komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja/või nõukogu üles võtma esimesel võimalusel vastu järgmised ettepanekud:

- ▶ määrus, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid;
- ▶ määrus Euroopa ühtse terviseandmeruumi kohta – määrusega on kavas parandada tervishoiuteenuste osutamist kogu ELis, anda inimestele võimalus kontrollida oma terviseandmeid, võimaldada tervishoiutöötajatele turvaline juurdepääs patsiendi individuaalsetele elektroonilistele koondandmetele (Euroopa individuaalne elektrooniline tervisepass) ning teha terviseandmete kasutamiseks kättesaadavaks sidus, turvaline, usaldusväärne ja tõhus raamistik;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- ▶ tarbijatele toidualase teabe esitamist käsitleva määruse läbivaatamine, sealhulgas tuleks läbi vaadata pakendi esiküljele paigutatav ühtlustatud kohustuslik toitumisalane märgistus, mille abil võimaldatakse tarbijatel teha teadlikke, tervislikke ja kestlikke toiduvalikuid;
- ▶ soovitus ohutute ja keskkonnasäästlike projekteerimismaterjalide ja kemikaalide kohta – sellega antakse tööstusele ja reguleerivatele asutustele suuniseid uute materjalide ja kemikaalide väljatöötamiseks;
- ▶ ravimeid käsitlevate õigusaktide läbivaatamine, et tagada kõigis liikmesriikides kiirem juurdepääs kvaliteetsetele, ohututele, taskukohastele ja keskkonnahoidlikumatele ravimitele;
- ▶ harvikaiguste ja laste ravimeid käsitlevate õigusaktide läbivaatamine;
- ▶ toitainete parema haldamise tegevuskava;
- ▶ soovitus vaktsiinennetatavate vähivormide kohta;
- ▶ vähktõve sõeluuringuid käsitleva nõukogu soovituse uuendamine;

- uuenduslikud lähenemisviisid antimikroobikumide ja nende alternatiividega seotud teadusuuringutele ja riigihangetele;
- uued meetmed, millega hõlbustada neerude vahetamist ja siirdamist teatavatele retsipientidele ja doonoritele programmi „EL tervise heaks“ 2023. aasta tööprogrammi raames;
- uus ülemaailmne tervisestrategia;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- toote ökojalajälje alane digitaalne ja pakendi esiküljele pandav märgistus;
- võimalused suurendada Euroopa rahvatervise nädalal osalemist;
- patendipakett, sealhulgas täiendava kaitse tunnistuste ja patentide sundlitsentsimise algatus;
- meetmed vähiriskiga seotud toodete turustamise ja reklaamimise vallas;
- suitsetamisvastaste õigusaktide mõju;
- uus terviklik lähenemisviis vaimsele tervisele.

3. TUGEVAM MAJANDUS, SOTSIAALNE ÕIGLUS JA TÖÖKOHAD

Konverentsil esitati kuus ulatuslikku ettepanekut, kuidas tugevdada ELi majandust, suurendada sotsiaalset õiglust ja parandada töökohtade loomist³.

11. Kestlik majanduskasv ja innovatsioon – teeme ettepaneku, et EL toetaks üleminekut kestlikule ja vastupidavale majanduskasvu mudelile, võttes arvesse rohe- ja digipööret, millel on Euroopa poolaasta raames tugev sotsiaalne mõõde, ning võimestades kodanikke, ametiühinguid ja ettevõtjaid. Tavapäraste makromajanduslike näitajate ja SKP kõrval tuleks kasutusele võtta uued näitajad, millega võtta arvesse Euroopa uusi prioriteete, nagu Euroopa roheline kokkulepe ja Euroopa sotsiaalõiguste samm, ning kajastada paremini ökoloogilist ja digiüleminekut ning inimeste heaolu.
12. ELi konkurentsivõime suurendamine ja ühtse turu edasine süvendamine – teeme ettepaneku suurendada Euroopa Liidu majanduse, ühtse turu ja tööstuse konkurentsi- ja vastupanuvõimet ning võtta käsile ELi strateegilised sõltuvused. Peame edendama ELis ettevõtluskultuuri, julgustades looma igas suuruses innovaatilisi ettevõtteid, eelkõige mikro-, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid ning idufirmasid, ja tagama nende arengu, et aidata muuta ühiskonda vastupanuvõimelisemaks ja sidusamaks. Selleks, et Euroopat sotsiaalsemaks muuta, on vaja tugevat toimivat turumajandust.
13. Kaasavad tööturud – teeme ettepaneku parandada tööturgude toimimist, et tagada õiglasemad töötingimused ning edendada soolist võrdsõiguslikkust ja tööhõivet, sealhulgas noorte ja haavatavate rühmade tööhõivet. EL, liikmesriigid ja sotsiaalpartnerid peavad töötama selle nimel, et teha lõpp palgavaesusele, tagada platvormitöötajate õigused, keelustada tasustamata praktikakohad ja tagada ELis tööjõu õiglane liikuvus. Peame edendama tõhusat sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimisi. Peame tagama Euroopa sotsiaalõiguste samba peatükkide „Võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule“ ning „Õiglased töötingimused“, sealhulgas samba 2030. aasta peamiste eesmärkide täieliku rakendamise ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, järgides pädevusi ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, ning lisama aluslepingutesse sotsiaalse arengu protokollid. Seejuures tuleks austada riiklike tavasid ja sotsiaalpartnerite autonoomiat ning teha koostööd kodanikuühiskonnaga.
14. Tugevam sotsiaalpoliitika – teeme ettepaneku vähendada ebavõrdsust, võidelda sotsiaalse tõrjutusega ja võtta käsile vaesus. Peame töötama välja kõikehõlmava vaesusevastase strateegia, mis võiks muu hulgas sisaldada tugevdatud lastegarantiid ja noortegarantiid, miinimumpalga kehtestamist, ühist ELi raamistikku miinimumsissetuleku tagamiseks ja inimväärseid sotsiaaleluasemeid. Peame tagama Euroopa sotsiaalõiguste samba peatüki „Sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus“, sealhulgas samba 2030. aasta peamiste eesmärkide täieliku rakendamise ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil,

³ Need kuus ettepanekut sisaldavad kokku 61 meetet.

järgides pädevusi ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, ning lisama aluslepingutesse sotsiaalse arengu protokollid.

- 15. Demograafiline siire – teeme ettepaneku tegeleda demograafilisest üleminekust tulenevate probleemidega, sest eelkõige madala sündimuse ja pidevalt vananeva elanikkonna tõttu on see Euroopa üldise vastupanuvõime oluline komponent, ja tagada inimestele tugi kogu elutsükli jooksul. Sellega peaksid kaasnema laiaulatuslikud meetmed kõikidele põlvkondadele, hõlmates lapsi, noori, perekondi, tööelist elanikkonda, eakaid, kes on endiselt valmis töötama, ning pensionäre ja hooldusvajadusega inimesi.*
- 16. Eelarve- ja maksupoliitika – teeme ettepaneku, et EL edendaks tulevikku suunatud investeeringuid, keskendudes rohe- ja digipöördele ja nende ulatuslikele sotsiaalsetele aspektidele, võttes arvesse ka kogemusi taasterahastu „NextGenerationEU“ ja TERA rakendamisel. EL peab võtma arvesse Ukraina-vastase sõja sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi ning seda, kuidas mõjutab uus geopoliitiline olukord ELi majanduse juhtimist, ning tugevdama oma eelarvet uute omavahendite abil. Kodanikud tahavad liikuda inimeste ja VKEde maksustamiselt edasi, võtta sihikule maksudest kõrvalehoidjad ja suured saastajad ning maksustada digihiiud, kuid soovivad siiski, et EL toetaks liikmesriikide ja kohalike omavalitsuste suutlikkust end ise rahastada ning kasutada ELi vahendeid.*

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- ▶ sotsiaalmajanduse tegevuskava, mis võimaldab sotsiaalmajanduse organisatsioonidel edukalt tegutseda ja kasvada;
- ▶ raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamist käsitleva direktiivi läbivaatamine;
- ▶ teatis „Konkurentsipoliitika, mis toetab uute ülesannete täitmist“;
- ▶ ajakohastatud tööstusstrateegia ning toorainete, saastevaba vesiniku, akude, ringplasti, tööstusandmete, serv- ja pilvandmetöötuse, pooljuhttehnoloogia, taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste, heitevaba lennunduse ja päikseenergia valdkonnas loodud liidud ning ELi idufirmade standard, millega edendatakse ettevõtlust liitude kaudu;
- ▶ vertikaalsete grupierandi määruste ja suuniste läbivaatamine;
- ▶ riigiabi ajakohastamise toimivuskontroll;
- ▶ lühiajalist ekspordikrediidikindlustust käsitlev teatis;
- ▶ piirkondliku abi suuniste läbivaatamine;
- ▶ üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte käsitleva teatise läbivaatamine;
- ▶ eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA);
- ▶ teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistiku läbivaatamine;
- ▶ kestliku arengu eesmärkide integreerimine Euroopa poolaastasse;
- ▶ ülemineku tulemuslikkuse indeks, millega järjestati riigid vastavalt edusammudele, mida nad on teinud üleminekul kestlikule mudelile;
- ▶ Euroopa partnerlused digitehnoloogia ning nutivõrkude ja -teenuste vallas, näiteks „Made in Europe“;
- ▶ töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik;

- ▶ Euroopa Innovatsiooninõukogu ja vastav juhtprogramm murrangulise tehnoloogia ja murranguliste uuenduste leidmiseks, arendamiseks ja laiendamiseks;
- ▶ tulevikukindluse platvorm, mis tegutseb kõrgetasemelise eksperdirühmana, aidates lihtsustada ELi õigusakte ja vähendada nendega seotud tarbetuid kulusid;
- ▶ Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava;
- ▶ tugevdatud noortegarantii;
- ▶ Euroopa oskuste tegevuskava ja selles sisalduv oskuste pakt, mis aitavad üksikisikutel ja ettevõtetel arendada rohkem ja paremaid oskusi ning neid rakendada;
- ▶ algatus ALMA (*aim, learn, master, achieve*), et aidata kõige haavatavamatel noortel, kellel on teistest vähem võimalusi, leida oma koduriigis tee tööturule ja ühiskonda;
- ▶ programmi „Euroopa horisont“ rahastamiskõlblikkuse kriteerium, millega nõutakse avaliku sektori asutustelt, teadusasutustelt ja kõrgharidusasutustelt soolise võrdõiguslikkuse kava olemasolu;
- ▶ Women TechEU – uus algatus naiste juhitud idufirmade rahastamiseks ja toetamiseks;
- ▶ STE(A)M-manifest sooteadliku STEAM-hariduse jaoks ELi ülikoolide strateegias esitatud kujul;
- ▶ maaelupakt – ELi maapiirkondade parem juhtimine;
- ▶ kodutuse vastu võitlemise Euroopa platvorm;
- ▶ Euroopa lastegarantii, millega tagatakse, et igal vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus oleval Euroopa lapsel on juurdepääs põhiteenustele, nagu tervishoid, lapsehoid, haridus, toitumine ja eluase;
- ▶ direktiiv piisava miinimumpalga kohta;
- ▶ kõrgetasemeline tööühm, millel käsitletakse sotsiaalkaitse ja heaoluriigi tulevikku ELis;
- ▶ mõjuhinnangutes kasutatavad VKE-testid;
- ▶ Euroopa raamistik teadlaskarjääri jaoks; riikliku ja Euroopa tasandi jõudude ühendamise, et tugevdada teadlaste oskusi ja sektoritevahelist liikuvust ning edendada talentide tasakaalustatud ringlust;
- ▶ parandusmeetmed innovatsioonilõhe vähendamiseks ning teadus- ja innovatsioonisutlikkuse suurendamiseks mahajäänud riikides;
- ▶ vananemiseteemaline roheline raamat;
- ▶ komisjoni soovitus toimivate tööhõive aktiivse toetamise meetmete kohta;
- ▶ direktiiv, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute tegevjuhtkonda mittekuuluvate juhtorgani liikmete seas ja sellega seotud meetmeid;
- ▶ teatis õiglase ja lihtsa maksustamise tegevuskava kohta, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat;
- ▶ direktiiv, millega muudetakse käibemaksumäärasid, sealhulgas vähendatakse käibemaksu lapsetarvetelt;

komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja/või nõukogu üles võtma esimesel võimalusel vastu järgmised ettepanekud:

- ▶ direktiiv, mis käsitleb äriühingute kestlikusalast hoolsuskohustust ja millega edendatakse äriühingute kestlikku ja vastutustundlikku käitumist ülemaailmsetes väärtusahelates;
- ▶ direktiiv äriühingute kestlikkusaruandluse kohta;
- ▶ direktiiv platvormitöö tingimuste parandamise kohta;

- ▶ direktiiv, millega tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu;
- ▶ ettepanek uute omavahendite kohta;
- ▶ sotsiaalkindlustuse koordineerimist käsitlevate määruste läbivaadatud versioonid;
- ▶ direktiiv hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta Euroopa Liidus;
- ▶ määrus rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- ▶ majanduse juhtimise paketi läbivaatamine;
- ▶ soovitus miinimumsissetuleku kohta;
- ▶ soovitus teadmiste väärtustamise kohta;
- ▶ töökohal asbestiga kokkupuutumist käsitleva direktiivi muutmine;
- ▶ Euroopa innovatsioonikava, mis käsitleb innovatsiooni toetavate ELi poliitiliste algatuste ja instrumentide maksimaalse mõju saavutamist takistavaid peamisi kitsaskohti;
- ▶ horisontaalsete grupierandi määruste ja suuniste läbivaatamine – horisontaalsete grupierandi määruste ja suunistega määratakse täpselt kindlaks millal tohivad ettevõtjad konkurentidega koostööd teha;
- ▶ turu mõistet käsitleva teatise läbivaatamine;
- ▶ ühinemiskontroll ELis – menetluste edasine lihtsustamine;
- ▶ vähese tähtsusega abi määruse läbivaatamine;
- ▶ suunised füüsilisest isikust ettevõtjate töötingimusi käsitlevate kollektiivlepingute kohta;
- ▶ digitaalne euro;
- ▶ euro pangatähtede ja müntide seadusliku maksevahendi staatuse ulatus ja mõju;
- ▶ aruanne oluliste teenuste kohta;
- ▶ tööaja direktiivi rakendamise aruanne;
- ▶ suunised jaotusliku mõju hindamise kohta;
- ▶ puuetega inimeste tööturul tulemusliku osalemise parandamise pakett;
- ▶ avatud rahanduse raamistik;
- ▶ makseteenuseid käsitlevate ELi normide läbivaatamine;
- ▶ jaeinvesteeringute strateegia ja vastav õigusaktide pakett;
- ▶ algatus „Äritegevus Euroopas“; tulumaksuga maksustamise raamistik (BEFIT);
- ▶ algatus maksudest kõrvalehoidmist ja agressiivset maksuplaneerimist soodustavate tegurite vastu võitlemiseks;
- ▶ direktiiv OECD maksustamisõiguste ümberjaotamist käsitleva ülemaailmse kokkuleppe rakendamise kohta;
- ▶ Euroopa sotsiaalkindlustuspassi katseprojekt;
- ▶ sotsiaaldialoogi algatus;
- ▶ töö- ja eraelu tasakaalustamist, sealhulgas vanemapuhkust käsitlevate õiguste kohaldamine ja tagamine ning teadlikkuse suurendamine sellel teemal;
- ▶ teatis ajude äravoolu kohta ja sellega kaasnev algatus ajude juurdevoolu suurendamiseks;
- ▶ soovitus sotsiaalmajanduse raamtingimuste arendamise kohta;

- Euroopa hooldusstrateegia, millega kaasneb ettepanek vaadata läbi Barcelona eesmärgid alushariduse ja lapsehoiu valdkonnas ning ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus pikaajalise hoolduse kohta;
- teine uute omavahendite kogum;
- praktika kvaliteediraamistikku käsitleva nõukogu soovituse läbivaatamine;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- meetmed, millega toetada arengulõksu sattunud piirkondi, kus majanduskasv on püsivalt madal;
- jätkuv töö tööstuse muutmiseks kestlikuks, digitaalseks ja vastupidavaks ning tegelemine sõltuvustega;
- demograafiline siire, eelkõige vananemise ja rahvastikukao vallas;
- integreeritud lähenemisviis SKP-välise heaolu mõõtmiseks ja seireks;
- digitaalsete vahendite ja protsesside kasutamise laiendamine ja ajakohastamine äriühinguõiguses.

4. EL MAAILMAS

Konverentsil esitati kaheksa ulatuslikku ettepanekut ELi kohta maailmas⁴.

- 17. Vähendada ELi sõltuvust välismaistest osalejatest strateegilistes majandussektorites – teeme ettepaneku, et EL võtaks meetmeid, et tugevdada oma sõltumatust olulistest strateegilistes sektorites, nagu põllumajandustooted, strateegilised majanduskaubad, pooljuhid, meditsiinitooted, uuenduslik digitaal- ja keskkonnatehnoloogia ning energeetika.*
- 18. Vähendada ELi sõltuvust välismaistest osalejatest energeetikas – teeme ettepaneku, et EL saavutaks käimasoleva rohepöörde käigus energiatootmise ja -varustuse valdkonnas suurema sõltumatuse.*
- 19. ELi-üleste ja väliste standardite kindlaksmääramine kaubandus- ja investeerimissuhetes – teeme ettepaneku, et EL tugevdaks oma kaubandus- ja investeerimissuhete eetilist mõõdet;*
- 20. ELi-üleste ja väliste standardite kindlaksmääramine keskkonnapoliitikas – teeme ettepaneku, et EL tugevdaks oma kaubandus- ja investeerimissuhete keskkonnamõõdet.*
- 21. Otsustusprotsess ja ühtekuuluvus liidus – teeme ettepaneku, et EL parandaks oma suutlikkust võtta ühises välis- ja julgeolekupoliitikas (ÜVJP) vastu kiireid ja tulemuslikke otsuseid ning räägiks ühel häälel, et võtta osa maailmapoliitika kujundamisest, edendades edasiviivaid muutusi ja pakkudes kriisidele toimivaid lahendusi.*
- 22. ELi läbipaistvus ja suhted kodanikega – teeme ettepaneku, et EL parandaks kodanike juurdepääsu oma tegevusele, sh rahvusvahelise tasandi tegevusele ja kaubanduslääbirääkimistele, parandades teavitamist, haridust, kodanike osalemist ja meetmete läbipaistvust.*
- 23. ELi tegevus rahvusvahelisel areenil rahu ja julgeoleku tagamisel – teeme ettepaneku, et EL jätkaks tegutsemist dialoogi edendajana, rahu ja reeglitel põhineva rahvusvahelise korra eestseisjana ja mitmepoolsuse tugevdajana, tuginedes oma pikaajalistele rahualgatustele, tänu millele õnnestus ELil saada 2012. aastal Nobeli preemia, ning tugevdades samal ajal oma ühist julgeolekut.*
- 24. EL kui tugevate suhete looja maailmaareenil – teeme ettepaneku, et oma suhetes kolmandate riikidega maailmaareenil panustaks EL tugevate suhete loomisse.*

⁴ Need kaheksa ettepanekut sisaldavad kokku 42 meetet.

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- ▶ linnalise liikumiskeskonna raamistik;
- ▶ uus riigiabi ajutine kriisiraamistik;
- ▶ Lääne-Balkanil ja Ukrainas üleminekuetapis olevate söekaevanduspiirkondade algatus;
- ▶ toetusmeetmed Ukraina teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemi taastamiseks;
- ▶ ELi liikmesriikide ja Lääne-Balkani partnerite käivitatud Lääne-Balkani innovatsiooni, teadusuuringuid, haridust, kultuuri, noorsugu ja sporti käsitlev tegevuskava;
- ▶ ELi rahvusvahelise teadus- ja innovatsioonikoostöö strateegia, teadusuuringute ja innovatsiooni üleilmne lähenemisviis, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ laiendamine sarnaseid seisukohti jagavatele partneritele kogu maailmas;
- ▶ ELi energiaalase välistegevuse strateegia muutuvmas maailmas;
- ▶ Arktika strateegia;
- ▶ Aafrika strateegia;
- ▶ strateegia „Global Gateway“;
- ▶ ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmas tegevuskava;
- ▶ inimõiguste ja demokraatia tegevuskava;
- ▶ teatis „Inimväärne töö kogu maailmas“, milles pööratakse erilist tähelepanu lapstööjõu ja sunniviisilise töö kaotamisele;
- ▶ ELi standardimisstrateegia;
- ▶ strateegiline kompass julgeoleku ja kaitse valdkonnas;
- ▶ kaitsevaldkonna ühishankeid käsitlev teatis;
- ▶ majandus- ja investeerimiskava Lääne-Balkani jaoks;
- ▶ Lääne-Balkani roheline tegevuskava;
- ▶ Lõuna-Aafrika energiasüsteemi õiglase ümberkujundamise partnerlus;
- ▶ roheline partnerlus Maroko ja ELi vahel;
- ▶ lõunanaabruse majandus- ja investeerimiskava;
- ▶ roheline liit Jaapaniga;
- ▶ ühisteatis strateegilise partnerluse kohta Pärsia lahe riikidega;
- ▶ tegevuskavad koostööks partnerriikide kodanikuühiskonnaga;
- ▶ Ukraina strateegilise ülesehituse kava „Rebuild Ukraine“;
- ▶ ühisteatis „Idapartnerluse poliitika pärast 2020. aastat: vastupanuvõime tugevdamine – idapartnerlus, mis toob kasu kõigile“;
- ▶ kaitseinvesteeringute puudujääkide analüüs;
- ▶ ELi-Ukraina solidaarsuskoridoride tegevuskava, et hõlbustada Ukraina põllumajandustoodete ekspordi ja kahepoolset kaubandust ELiga;
- ▶ soovitus liidu ühise meetmekogumi kohta pooljuhtide nappuse kõrvaldamiseks ja ELi mehhanismi kohta pooljuhiökosüsteemi seireks;
- ▶ ELi-USA kaubandus- ja tehnoloogianõukogu;
- ▶ ELi-India kaubandus- ja tehnoloogianõukogu;
- ▶ TEN-T võrgu laiendamine Ukrainasse;
- ▶ Ukraina ja Moldova maanteetranspordi lepingud;
- ▶ ELi uus terrorismivastase võitluse tegevuskava, milles esitatakse edasised sammud ELi tasandil terrorismi vastu võitlemiseks, püüdes terroriohte paremini ette näha, neid ennetada, ennast nende vastu kaitsta ja neile reageerida;
- ▶ meetmekogu, millega leevendada välist sekkumist teadusuuringutesse ja innovatsiooni;
- ▶ teatis teadusuuringute ja innovatsiooni alase üldise lähenemisviisi kohta;

- ▶ teatis „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“;
- ▶ läbirääkimiste taasalustamine kaubanduslepingu sõlmimiseks Indiaga;
- ▶ ELi-Jaapani digipartnerlus;

komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja/või nõukogu üles võtma esimesel võimalusel vastu järgmised ettepanekud:

- ▶ REPowerEU;
- ▶ teatis gaasi- ja elektriturul lühiajaliste sekkumiste kohta;
- ▶ Euroopa kiibimäärus, sealhulgas Euroopa partnerluste loomist käsitlevasse ühtsesse alusakti tehtav muudatus;
- ▶ määrus siseturgu moonutavate välisriigi subsidiumide kohta;
- ▶ ettepanek uue üldise soodustuste süsteemi kohta;
- ▶ ettepanek sunnimeetmete vastase vahendi kohta;
- ▶ direktiiv vara sissenõudmise ja konfiskeerimise kohta;
- ▶ ettepanek lisada ELi piiravate meetmete rikkumine ja nendest kõrvalehoidmine ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 sätestatud kuriteoliikide hulka;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- ▶ instrument Euroopa kaitsetööstuse võimete tugevdamiseks ühishangete kaudu;
- ▶ määrus, millega luuakse Euroopa ühine kaitseinvesteeringute programm;
- ▶ elutähtsaid tooraineid käsitlevad Euroopa tasandi õigusaktid;
- ▶ ühtse turu erakorraliste meetmete pakett, mille abil tulevikus kriiside korral kiiresti reageerida ning tagada kaupade ja inimeste ringlus ning igal ajal juurdepääs elutähtsatele kaupadele ja teenustele;
- ▶ lapstööjõu kasutamist käsitlevate normide tolliaspektid;
- ▶ India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegias ette nähtud digipartnerlused;
- ▶ kaubanduslepingute panus kestlikku arengusse – kaubanduse ja kestliku arengu läbivaatamise tulemused;
- ▶ viimasel ajal sõlmitud kaubanduslepingute ratifitseerimine, et tugevdada olulisi suhteid;
- ▶ ELi välistegevuse noorsoo tegevuskava;
- ▶ droonide ja mehitamata õhusõidukite strateegia;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- ▶ uued meetmed ELi ja ülemaailmse toiduga kindlustatuse parandamiseks;
- ▶ elutähtsate ravimite, meditsiinivahendite ja nende koostisainete tarneahela vastupanuvõime ja läbipaistvus.

5. VÄÄRTUSED JA ÕIGUSED, ÕIGUSRIIK, JULGEOLEKU JA TURVALISUS

Konverentsil esitati väärtuste ja õiguste, õigusriigi põhimõtte, julgeoleku ja turvalisuse kohta kuus ulatuslikku ettepanekut⁵.

- 25. Õigusriik, demokraatlikud väärtused ja Euroopa identiteet – õigusriigi põhimõtte süstemaatiline järgimine kõigis liikmesriikides.*
- 26. Andmekaitse – muuta andmekäitluspoliitika kaitsvamaks ja kodanikukeskseks.*
- 27. Meedia, vaeuudised, desinformatsioon, faktikontroll, küberturvalisus – desinformatsiooni vastu võitlemine meedia sõltumatuse ja mitmekesisuse ning meediapädevuse edendamise kaudu.*
- 28. Meedia, vaeuudised, desinformatsioon, faktikontroll, küberturvalisus (a) – ELi rolli tugevdamine küberohtudega võitlemisel.*
- 29. Diskrimineerimisvastane võitlus, võrdsus ja elukvaliteet – võtta meetmeid elutingimuste ühtlustamiseks kogu ELis ja ELi kodanike sotsiaal-majandusliku elukvaliteedi parandamiseks.*
- 30. Loomade õigused, põllumajandus – võtta otsustavaid meetmeid ökoloogilisema ja kliimale orienteerituma põllumajanduse edendamiseks ja tagamiseks.*

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- ▶ õigusriigi olukorda käsitlev aastaaruanne;
- ▶ määrus, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks;
- ▶ teabematerjalid:
 - sotsiaalmeedia ja visuaalne suhtlus;
 - europa.eu domeeni mobiilsõbralikud veebisaidid (sh õpinurk);
 - EUvsDisinfo veebisait;
 - väljaannete talituse levitatavad väljaanded ja andmed;
 - komisjoni audiovisuaalteenuste portaali;
 - peamiste poliitiliste algatuste lapsesõbralikud versioonid;
- ▶ Euroopa Andmekaitse nõukogu rohked juhendid;
- ▶ ELi julgeolekuliidu strateegia;
- ▶ desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi uus laiendatud versioon;
- ▶ uus algatus „Parem internet lastele“;
- ▶ Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskus koos võimalusega luua vastav platvorm;
- ▶ elukvaliteedi hindamine Euroopa poolaasta aruannetes;
- ▶ võrdõiguslikkuse liidu strateegiad järgmistel teemadel: sooline võrdõiguslikkus, LGBTIQ-inimeste õigused, puue, rassismivastane võitlus ja romade kaasamine;
- ▶ ELi antisemitismivastase võitluse ja juudi eluviisi edendamise strateegia;

⁵ Need kuus ettepanekut sisaldavad kokku 24 meetdet.

komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja/või nõukogu üles võtma esimesel võimalusel vastu järgmised ettepanekud:

- ettepanekud ilmselgelt põhjendamatute ja kuritarvituslike üldsuse osalemise vastaste kohtumenetluste vastu (nn üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid);
- määrus, millega muudetakse lennureisijatele hüvitiste ja abi andmise ning lennuettevõtja vastutuse reegleid;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- meediavabaduse õigusakt;
- ELi puuetega isiku kaart;
- võrdõiguslikkust edendavate asutuste tegevuse ja sõltumatuse tugevdamine;
- seadusandlik algatus liikmesriikide vahel vanemluse vastastikuse tunnustamise kohta;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- mittetulundusühingute ja mittetulundusorganisatsioonide algatus;
- iga-aastane õigusriikluse konverents, millele kaasata sidusrühmade kõrval ka kodanikke;

6. DIGIÜLEMINEK

Konverentsil esitati viis ulatuslikku ettepanekut selle kohta, kuidas EL peaks digipööret läbi viima⁶.

31. *Juurdepääs digitaristule – võrdne juurdepääs internetile on iga Euroopa kodaniku põhiõigus. Teeme ettepaneku tagada igaühele Euroopas tegelik juurdepääs internetile ja digiteenustele ning suurendada ELi digitaalse taristu suveräänsust.*
32. *Võimestamine digikirjaoskuse ja sellega seonduvate oskuste kaudu – teeme ettepaneku tagada, et digitaliseerimine tooks kasu kõigile Euroopa kodanikele ja võimestaks neid vajalike digioskuste ja -võimalustega.*
33. *Ohutu ja usaldusväärne digiühiskond – küberjulgeolek ja desinformatsioon – teeme ettepaneku, et turvalise, vastupidava ja usaldusväärse digiühiskonna saavutamiseks peaks EL tagama kehtivate õigusaktide tõhusa ja kiire rakendamise ning tal peaks olema suuremad volitused küberjulgeoleku tõhustamiseks, ebaseadusliku sisu ja küberkuritegevuse vastu võitlemiseks, valitsusväliste osalejate ja autoritaarsete riikide küberohtude vastu võitlemiseks ja neist ülesaamiseks ning desinformatsiooni vastu võitlemiseks.*
34. *Ohutu ja usaldusväärne digiühiskond – andmekaitse – teeme ettepaneku edendada üksikisikute andmesuveräänsust, suuremat teadlikkust kehtivatest andmekaitse-eeskirjadest ning nende tõhusamat rakendamist ja täitmise tagamist, et parandada inimeste kontrolli oma andmete üle ja piirata andmete väärkasutust.*
35. *Digitaalne innovatsioon sotsiaalse ja kestliku majanduse tugevdamiseks – teeme ettepaneku, et EL edendaks digitaliseerimismeetmeid, mis tugevdavad õiglasel ja kestlikul viisil majandust ja ühtset turgu, suurendavad Euroopa konkurentsivõimet tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas, tõhustavad digitaalset ühtset turgu igas suuruses ettevõtete jaoks ning annavad Euroopale digiülemineku ja selle inimkesksuse poolest maailmas juhtpositsiooni.*

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- digikümnendi teabevahetus;
- Euroopa andmestrategie;
- ELi küberturvalisuse strateegia;
- lairibaühenduse kasutuselevõtu eesmärgid maapiirkondades strateegia „Talust taldrikule“ raames;
- struktureeritud dialoog digihariduse ja -oskuste teemal;
- digioskuste ja töökohtade platvorm ja koalitsioon;
- ELi programmeerimisnädal;

⁶ Need viis ettepanekut sisaldavad kokku 40 meetet.

- ▶ toetus sotsiaalpartnerite aruteludele, sealhulgas nende käimasolevale diskussioonile kaugtöö ja õiguse üle mitte olla kättesaadav;
- ▶ Euroopa küberturvalisuse pädevuskeskus;
- ▶ soovitus 5G küberturvalisuse kohta;
- ▶ soovitus isiklike õppekontode ja mikro kvalifikatsioonitunnistuste raamistiku kohta;
- ▶ ühenduvuse meetmepakett;
- ▶ direktiiv elektrooniliste seadmete laadimispesade kohta;
- ▶ Euroopa plokiahelateenuste taristu;
- ▶ andmehaldust käsitlev õigusakt;
- ▶ digiteenuste õigusakt;
- ▶ digiturgude õigusakt;
- ▶ algatus „Wifi4EU“;
- ▶ 6G teadusuuringute ja innovatsiooni tööprogramm;
- ▶ direktiiv meetmete kohta, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (muudetud võrgu- ja infoturbe direktiiv ehk küberturvalisuse 2. direktiiv);
- ▶ Euroopa dekrüpteerimise platvorm, sisejulgeoleku innovatsioonikeskus, Euroopa küberturvalisuse atlas ja muud selle valdkonna algatused;
- ▶ Euroopa ühendatud keeleandmeruum, mis on konkurentsivõimelise andmepõhise majanduse heaks näiteks ja võimaldab avaliku ja erasektori esindajatel olemasolevaid ressursse taaskasutada;
- ▶ veebi juurdepääsetavuse direktiivi läbivaatamine;
- ▶ tehisintellekti käsitleva kooskõlastatud kava läbivaatamine;
- ▶ teatis tehisintellektialase Euroopa lähenemisviisi edendamise kohta;

komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja/või nõukogu üles võtma esimesel võimalusel vastu järgmised ettepanekud:

- ▶ digiõiguste ja -põhimõtete deklaratsioon;
- ▶ poliitikaprogramm „Tee digikümnendisse“;
- ▶ määrus, milles käsitletakse eraelu austamist ja isikuandmete kaitset elektroonilise side puhul (e-privatsuse määrus);
- ▶ ettepanek võtta vastu direktiiv kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime parandamiseks, et luua kõiki ohte hõlmav raamistik, millega toetada liikmesriikide kriitilise tähtsusega üksusi häirivate intsidentide ennetamisel, neile vastu seismisel, nende leevendamisel ja nendest taastumisel;
- ▶ määrus, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust (DORA);
- ▶ tehisintellekti käsitlev õigusakt;
- ▶ Euroopa digiidentiteeti käsitlev määrus;
- ▶ andmemäärus, millega tagatakse andmetest saadud väärtuse õiglasem jaotamine ning juurdepääs andmetele ja võimalus neid kasutada kõigis ELi majandussektorites;
- ▶ määrus, millega kehtestatakse liidu turvalise ühenduvuse programm, millega nähakse ette ELi kosmosepõhine turvaline sidesüsteem;
- ▶ soovitus luua ühine küberüksus, et tulla tehnoloogiliselt meisterlikult ja koordineeritud viisil toime üha suurema hulga raskete küberintsidentidega, mis mõjutavad avalikke teenuseid ning ettevõtjate tegevust ja kodanike elu kogu Euroopa Liidus;
- ▶ määrus ja direktiiv digipöörde kohta piiriülese õiguslase koostöö ning tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas;
- ▶ määrus ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi loomise kohta;
- ▶ määrus digitaalsete teabevahetuste kohta terrorismijuhtumite puhul;
- ▶ määrus krüptovarade kohta;
- ▶ intelligentseid transpordisüsteeme käsitlev direktiiv;

- ühtse Euroopa taeva algatuse lõpuleviimine;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- Euroopa küberkerksuse õigusakt;
- lairibaühenduse kulude vähendamise direktiivi muudetud versioon;
- lairibavõrkudele antava riigiabi läbivaadatud suunised;
- soovitus digioskuste õpetamise täiustamise kohta hariduses ja koolituses;
- soovitus digiõpet soodustavate tegurite kohta;
- liidu seisukoht rahvusvaheliste raadioeeskirjade muutmise kohta 2023. aasta ülemaailmseks raadiosidekonverentsiks, et aidata kaasa takistamatule teabevahetusele kogu ELis;
- Euroopa digioskuste sertifitseerimine;
- vastutus tehisintellekti eest;
- ELi tarbijaõiguse toimivuskontroll digitaalse õigluse valdkonnas;
- tootevastutuse direktiivi läbivaatamine;
- ettepanek ELi valitsuste koostalitlusvõime strateegia kohta;
- tegevuskava energiasüsteemide digitaliseerimiseks ja digitaristu energiakasutuse piiramiseks;
- GreenData4All – ajakohastatud eeskirjad georuumiliste keskkonnaandmete ja keskkonnateabele juurdepääsu kohta;
- digiajastu käibemaksu algatus;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- isikuandmete kaitse üldmääruse rakendamise hoogustamine, sealhulgas arutelu isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamise haldusmenetluse üle piiriüleste juhtumite puhul, teabevahetuse suurendamine andmekaitse-eeskirjade ja nõusoleku vallas ning andmete kasutamisest teavitamise parandamine;
- Euroopa digiidentiteedi edasiarendamine, sealhulgas piiriüleste tehingute hõlbustamine;
- Euroopa andmeruum liikuvuse ja turismi vallas;
- Euroopa raamistik digitaliseerimise keskkonnamõju mõõtmiseks ja hindamiseks ning sellest teavitamiseks;
- tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise parem tagamine;
- alternatiivsed viisid tarbijavaidluste lahendamiseks;
- algatused digitaalse ühtekuuluvuse suurendamiseks, tuginedes Euroopa digitaalse innovatsiooni keskustele;
- mitmekeelsuse edasiarendamine ELis digiülemineku käigus;
- võrgu etiketi ja kasutajate internetiõiguste standardprogramm;
- tehisintellektiga seotud standardimine;
- ettevalmistav tegevus pimevõrgu seireks ELi koordineerimisel.

7. EUROOPA DEMOKRAATIA

Euroopa tuleviku konverentsil tehti Euroopa demokraatia kohta viis ulatuslikku ettepanekut⁷. Need adresseeriti ELile.

- 36. Kodanike teavitamine, osalemine ja noored – suurendada kodanike osalust Euroopa Liidu tasandi demokraatiaprotsessides ja noorte kaasamist, et eurooplased saaksid ennast täiel määral kodanikena tunda ja olla kindlad, et nende häält võetakse kuulla ka valimiste vahelisel ajal ja nende tegevus läheb asja ette. Seepärast tuleks iga teema puhul kaaluda kõige sobivamat osalemisvormi.*
- 37. Kodanike teavitamine, osalemine ja noored (a) – muuta Euroopa Liit arusaadavamaks ja ligipääsetavamaks ning tugevdada ühist Euroopa identiteeti.*
- 38. Demokraatia ja valimised – tugevdada Euroopa demokraatiat, et kindlustada selle aluseid, suurendada osalust Euroopa Parlamendi valimistel, edendada riikideülest arutelu Euroopa küsimustes ning tagada tugev side kodanike ja nende valitud esindajate vahel.*
- 39. ELi otsustusprotsess – parandada ELi otsustusprotsessi, et tagada ELi tegutsemisvõime, võttes samal ajal arvesse kõigi liikmesriikide huve ning hoolitsedes selle eest, et otsused oleksid kodanike jaoks läbipaistvad ja arusaadavad.*
- 40. Subsidiaarsus.*

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- ▶ Euroopa demokraatia tegevuskava;
- ▶ 2020. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta;
- ▶ puuetega inimeste õiguste strateegia;
- ▶ töhususamad viisid kodanikega suhtlemiseks portaali „Avaldage arvamust!“, Euroopa kodanikualgatuse ja muude kodanike kaasamise vormide kaudu;
- ▶ teatis parema õigusloome kohta, millele järgnevad läbivaadatud suunised ja paremad tööriistad;
- ▶ soovitus ajakirjanike kaitse, turvalisuse ja võimestamise kohta;
- ▶ meediateenistus (traditsiooniline ja uus meedia), mis annab meediale faktilist teavet ELi algatuste ja meetmete kohta Brüsselis ja kõigis liikmesriikides;
- ▶ Euroopa Komisjoni esindused;
- ▶ Europe Directi büroode võrgustik;
- ▶ institutsioonide tegemisi käsitlevad teavituskampaaniad, mis keskenduvad eelkõige noortele eurooplastele;
- ▶ hea haldustava eeskiri;
- ▶ Europe Directi kontaktkeskus, mis on kodanike jaoks ELiga seotud küsimustes kättesaadav 24 ametlikus keeles ja teistes keeltes, näiteks ukraina keeles;

⁷ Need viis ettepanekut sisaldavad kokku 35 meetet.

- ▶ katseprojekt „Euroopa ülesehitamine koos kohalike volikogude liikmetega“, mis võimaldab kohalike omavalitsuste volikogu liikmetel ELi kohta teavet anda;
- ▶ mõtestatud ja eetilist teabevahetust käsitlevad teadusprojektid;
- ▶ kodanike kaasamine teadusuuringutesse programmi „Euroopa horisont“ aluspõhimõtte ja tegevuseesmärgina;
- ▶ komisjonis loodud osalus- ja aruteludemokraatia pädevuskeskus, mida juhib Teadusuuringute Ühiskeskus;
- ▶ eTranslation, mis aitab hõlbustada suhtlust kõigis ELi ametlikes keeltes;
- ▶ veebi juurdepääsetavuse tegevuskava, millega tagatakse, et kogu komisjoni avaldatud veebiteave on puuetega inimestele kättesaadav;
- ▶ instrumendi „Gloaalne Euroopa“ inimõiguste ja demokraatia programm;
- ▶ laste osalusplatvorm, millega ühendada olemasolevad laste osalemise mehhanismid kohalikul, riiklikul ja ELi tasandil ning kaasata lapsed ELi otsuste tegemisse;
- ▶ programmi „Euroopa horisont“ 2. teemavaldkonna osa, mis hõlmab uuenduslikke teadusuuringuid demokraatia ja valitsemise valdkonnas ning uurimisprojekte ELi tasandi mitmetasandiliste, mitmekeelsete ja mitmeliigiliste arutelude tõhusate meetodite kohta;
- ▶ demokraatia tuleviku alaste uuenduslike lahenduste võrgustik;
- ▶ sihtarutelude ja koosloome katsemudelid mitmes ELi poliitikavaldkonnas;

komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja/või nõukogu üles võtma esimesel võimalusel vastu järgmised ettepanekud:

- ▶ ettepanek poliitreklaami läbipaistvuse ja suunamise kohta;
- ▶ Euroopa tasandi erakondade rahastamist käsitleva määruse läbivaadatud versioon;
- ▶ liikuvate ELi kodanike valimisõigust Euroopa Parlamendi valimistel käsitleva direktiivi läbivaadatud versioon;
- ▶ liikuvate ELi kodanike valimisõigust kohalikel valimistel käsitleva direktiivi läbivaadatud versioon;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- ▶ 2023. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta;
- ▶ aeg ja vahendid kodanike paneelarutelude korraldamiseks, et saada põhjalik ülevaade valitud põhiteemadest, aidata ette valmistada olulisemate algatuste kogumeid ja saada enne õigusloomeprotsessi algust vajalikku tagasisidet;
- ▶ väiksemate sihtarutelude ja koosloome/kooskavandamise protsesside korraldamine väiksemas mahus, et käsitleda teatavaid poliitikaküsimusi kulutõhusamalt ja õigeaegsemalt;
- ▶ sidus ja sisukas lähenemisviis noorte kaasamiseks poliitika kujundamisse, andes võimaluse süstemaatiliselt osaleda kodanike paneelaruteludes ja väiksemates koosloome aruteludes ning pöörates erilist tähelepanu sellele, milline on kavandatavate meetmete mõju noortele;
- ▶ portaali „Avaldage arvamust!“ edasiarendamine, et muuta see hõlpsamini juurdepääsetavaks ja koondada sinna kogu teave komisjonis toimuvate kodanike kaasamise mehhanismide kohta. Platvormi täiustamiseks on kavas integreerida sellesse konverentsi platvormi aruteluelemendid ja muud asjakohased kodanikutehnoloogia funktsioonid, sealhulgas veebipõhiste osalusürituste valmidus;
- ▶ veebipõhise ja veebivälise suhtluse täiendav tõhustamine ning kodanike kaasamise edendamine kohalikul tasandil;

- ▶ teabe ja kommunikatsiooni integreerimine poliitikakujundamise protsessi ning selle muutmine kodanikukeskseks, et edendada ELi institutsioonide, liikmesriikide kõigi võimutasandite ja kodanikuühiskonna jagatud vastutuse vaimus kodanikuaktiivsust ja demokraatlikku osalust – sealhulgas enne Euroopa Parlamendi valimisi;
- ▶ kogu avaliku suhtluse pidamine arusaadavas keeles ning keelekasutuse kohandamine eri sihtrühmade suhtluskanalitele ja -viisidele;
- ▶ dokumentidele juurdepääsu taotluste esitamise ja käsitlemise uue süsteemi väljatöötamine ja kodanikele mõeldud avaliku portaali loomine;
- ▶ Europe Directi kontaktkeskuste arendamine ELi kohaliku tasandi kontaktkeskusteks;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- ▶ riiklike, piirkondlike ja kohalike osalejate suutlikkuse arendamine algatada kodanikega arutelu vormis uue põlvkonna detsentraliseeritud dialooge;
- ▶ Euroopa kodanikuosaluse harta väljatöötamine, suunates selle kõigile neile, kes osalevad kodanikutegevustes või korraldavad neid, ja edendades kodanike edukaks kaasamiseks vajalikke üldpõhimõtteid;
- ▶ Euroopa kodakondsuse muutmine kodanike jaoks käegakatsutavamaks, tugevdades muu hulgas sellega kaasnevaid õigusi ning andes selle kohta usaldusväärset ja kergesti kättesaadavat teavet;
- ▶ komisjoni veebisaidile „Õpinurk“ Euroopa koostööprojektide kohta kogutud õppematerjali tutvustamine ning uute õppematerjalide väljatöötamine eelkõige kodanikuaktiivsuse ja meediapädevuse valdkonnas;
- ▶ ELi otsustusprotsessi läbipaistvuse suurendamine, võimaldades kodanikest vaatlajatel tutvuda otsustusprotsessi detailidega. Kolm institutsiooni võiksid kutsuda kodanike esindajaid üheskoos vaatlema valitud institutsioonidevahelisi otsustusprotsesse laiemat huvi pakkuvatel teemadel ja anda Euroopa kodanikele ülevaateid tehtud edusammudest.

8. RÄNNE

Konverentsil esitati rände valdkonna kohta viis ettepanekut⁸:

- 41. Seaduslik ränne – tõhustada ELi tegevust seadusliku rände valdkonnas.*
- 42. Ebaseaduslik ränne – tõhustada ELi tegevust ebaseadusliku rände kõigi vormide tõkestamisel ja tugevdada Euroopa Liidu välispiiride kaitset, austades samal ajal inimõigusi.*
- 43. Ebaseaduslik ränne (a) – kohaldada kõikides liikmesriikides rändajate esmast vastuvõtmist käsitlevaid ühiseid eeskirju ühetaoliselt.*
- 44. Varjupaik, integratsioon – tõhustada solidaarsuse ja vastutuse õiglase jagamise põhimõtte alusel ELi tegevust ja reformida Euroopa varjupaigasüsteemi.*
- 45. Varjupaik, integratsioon (a) – parandada integratsioonipoliitikat kõigis liikmesriikides.*

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- ▶ pagulaste toetamiseks Euroopas võetavaid ühtekuuluvusmeetmeid käsitlevad määrused;
- ▶ ajutise kaitse direktiivi aktiveerimine, et aidata inimesi, kes põgenevad Venemaa sõja eest Ukrainast;
- ▶ sinise kaardi direktiiv kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil Euroopa Liitu sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta;
- ▶ Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrus;
- ▶ põhjalikud ja vastastikku kasulikud partnerlused peamiste päritolu- ja transiidiriikidega Euroopa rände- ja varjupaigapakti raames;
- ▶ uuendatud tegevuskava rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu;
- ▶ uus Vahemere piirkonna tegevuskava;
- ▶ määrus Euroopa Liidu Varjupaigaameti kohta;
- ▶ integratsiooni ja kaasamise tegevuskava aastateks 2021–2027;
- ▶ Schengeni tuleviku strateegia;
- ▶ ELi vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise strateegia;
- ▶ teatis oskustöölise ja andekate inimeste ELi meelitamise kohta;

komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja/või nõukogu üles võtma esimesel võimalusel vastu järgmised ettepanekud:

- ▶ uus rände- ja varjupaigalepe;
- ▶ oskuste ja talendi pakett – pikaajaliste elanike direktiiv ja ühtse loa direktiiv;
- ▶ Schengeni piirieskirjad;
- ▶ määrus, milles käsitletakse rändajate ja varjupaiga taotlejate ärakasutamist;

⁸ Need viis ettepanekut sisaldavad kokku 16 meetet.

- varjupaigamenetluse määruse muudetud versioon;
- vastuvõtutingimuste direktiivi uuesti sõnastatud versioon;
- varjupaiga- ja rändealduse määrus;
- määrus, milles käsitletakse meetmeid veoettevõtjate vastu, kes hõlbustavad inimkaubandust või rändajate ebaseaduslikku üle piiri toimetamist või osalevad sellises tegevuses;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- kogu ELi hõlmav rändealase teadlikkuse suurendamise kampaania;
- mitmeaastane teavituskampaania, millega suurendada kolmandate riikide kodanike kutsekirjelduse koostamise vahendi nähtavust;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- tegelemine geopoliitilisest suundumustest tingitud töö- ja tööjõupuudusega;
- inimkaubandusevastaste õigusaktide hindamine ja vajaduse korral nende läbivaatamise ettepaneku esitamine;
- esmase vastuvõtuga seotud töö tõhustamine.

9. HARIDUS, KULTUUR, NOORED JA SPORT

Konverentsil esitati hariduse, kultuuri, noorte ja spordi kohta neli ulatuslikku ettepanekut⁹:

46. Haridus – EL ja selle liikmesriigid peaksid püüdma luua 2025. aastaks kaasava Euroopa haridusruumi, kus kõigil kodanikel, sealhulgas maa- ja äärepoolsetes piirkondades, oleks võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja elukestvatele õppele;
47. Euroopa noorteküsimused – EL ja selle liikmesriigid peavad keskenduma noorte erivajadustele kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades, sealhulgas Euroopa Liidu regionaalpoliitikas, et pakkuda neile õppimiseks ja töötamiseks ning iseseisva elu alustamiseks parimaid võimalikke tingimusi, kaasates nad samal ajal demokraatia- ja otsustusprotsessi, sealhulgas Euroopa tasandil. Noorteorganisatsioonidel on sealjuures oluline osa.
48. Kultuur ja kokkupuuted – et edendada kultuurikontakte ning arendada erisuguse taustaga piirkondades edasi Euroopa identiteeti ja mitmekesisust, peaksid liikmesriigid Euroopa Liidu toetusel hoogustama mitmesugustes valdkondades kokkupuuteid eri kogukondadega, edendama mitmekeelsust, looma võimalusi Euroopa kultuuri jagamiseks, kaitsma Euroopa kultuuripärandit ja kultuuri ning astuma samme, et tagada kultuuritöötajate piisav kaitse ELi tasandil.
49. Sport – sport on ühiskonna jaoks väga oluline, sest aitab kaitsta meie väärtusi, tagada tervislikku eluviisi ja aktiivset vananemist, edendada vahetuskultuuri ja tutvustada Euroopa pärandi mitmekesisust.

Konverentsi ettepanekute elluviimiseks on komisjon võtnud järgmised jätkumeetmed:

komisjon on juba teinud järgmist:

- ▶ teatis Euroopa haridusruumi saavutamise kohta aastaks 2025;
- ▶ Euroopa ülikoolide strateegia;
- ▶ soovitus, mis käsitleb võimaluste loomist tulemuslikuks Euroopa kõrghariduskoostöökaks ja milles sätestatakse 2024. aasta keskpaigaks võetavad meetmed piiriüleste õpingute ja koostöö edasiseks hõlbustamiseks, näiteks ühiselt loodud Euroopa kriteeriumidel põhinevad ühised kraadid;
- ▶ digiõppe tegevuskava (2021–2027);
- ▶ soovitus kutsehariduse ja -õppe kohta;
- ▶ Euroopa haridusruumi portaal vastupidavamate ja kaasavamate haridus- ja koolitussüsteemide loomiseks;
- ▶ soovitus mikrokvalifikatsioonitunnistuste kohta;
- ▶ meetmed EURESe ja Europassi koostoime suurendamiseks, EURESe liikmete/partnerite baasi laiendamise, CVde ja vabade töökohtade täielik vahetamine ning automaatne sobitamine;

⁹ Need neli ettepanekut sisaldavad kokku 24 meetet.

- õpetajate vahetus (eTwinning, School Education Gateway, Euroopa koolihariduse platvorm);
- kliimahariduse edendamise koalitsioon;
- soovitus põimõppe kasutamise kohta kvaliteetse ja kaasava põhi- ja keskhariduse tagamisel;
- Euroopa noorteaasta 2022;
- soovitus noorte vabatahtliku tegevuse kohta, et hõlbustada noorte riikidevahelist vabatahtlikku tegevust Euroopa solidaarsuskorpuse raames;
- Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia;
- kvaliteetseid alusharidus- ja lapsehoiusteeme käsitlevate soovituste hindamine;
- iga-aastased Euroopa spordinädalad ja kampaaniad BeActive ja BeInclusive;
- kampaania HealthyLifestyle4All, millega siduda sport ja aktiivne eluviis tervise-, toidu- ja muu poliitikaga ning mobiliseerida avaliku sektori asutusi ja spordiliikumisi omapoolsete lubadustega algatusega ühinema;
- soovitus Euroopa kultuuripärandi ühise andmeruumi kohta;
- linnade ja piirkondade kultuuripärandi vastastikuse õppimise kava;
- kultuurisektori struktureeritud dialoog „Voices of Culture“;
- soovitus rohepöõret ja kestlikku arengut toetava õppe kohta;
- luua koolide heaolu eksperdirühm;

komisjonil on kavas esitada ettepanek järgmistes küsimustes:

- õpiedu saavutamise teid käsitlev soovitus, milles võetakse vaatluse alla õpilased, kellel on raskusi põhioskuste omandamisega, keskkooli lõputunnistused ning see, kuidas vähendada kooli pooleli jätvate noorte hulka;
- ELi koolipuuvilja, -köögilja ja -piima kava läbivaatamine;
- kampaania, millega suurendatakse teadlikkust reaalinete õppimise võimalustest;
- mitmeaastane teavituskampaania EURESe nähtavuse suurendamiseks;
- õpirände raamistiku ajakohastamine;

komisjonil on kavas astuda uusi samme järgmistes valdkondades:

- täiustatud teabeplatvorm haridusega seotud teabe vahetamiseks ja koondamiseks.